

[Christmas Møller.]

Landstingsflertal for det Tilfælde, at det skulde gaa mindre godt med Folketingsflertallet. Jeg ser rent bort fra, at det jo vilde være at gaa over i Defensiven og ligefrem være en Tilstaaelse af, at Partiet ikke turde tage et Rigsdagsvalg i en nær Fremtid. Det er saa oplagt, at det vilde være Svig mod Partiets Forfatningsidé, et Brud paa dets Tradition som et Parti, der staar ved sit givne politiske Ord. Jeg tror ikke, de socialdemokratiske Vælgere vil bringe deres Parti i den Situation.

Men fremfor alt er det min Anskuelse, at ogsaa de politisk tænkende Arbejdere har indset Nødvendigheden af, og længes henimod, en Fornyelse i dansk Politik. Det var mindre et Frafald end et Træthedsfænomen, men gamle Plader er udspillet, meget er under Revision i Hjerneerne, ogsaa i Arbejdernes, for Tiden. Socialistmarchen gør det ikke længere. Den har hverken afskaffet Arbejdsløsheden eller skaffet Landet det Forsvar, som dets Frihed og Selvstændighed er værd; der maa ske en Forandring. Og saa tror jeg, at mange Arbejdere netop gennem Forfatningspolitikken har faaet en Anelse om, at den samme Følelse rører sig i mit Parti, at der her i Landet kan tænkes en Konservatisme, der vel i Hovedsagen er udgaaet af Mellestanden, men som agter at tilbyde Arbejderne et ærligt dansk Kammeratskab om alle de folkelige, fælles store Anliggender, som det er en virkelig national Politik's Opgave at løse. Og nu ved Folkeafstemningen er det jo ikke Partierne, der tæller deres Stemmer. Det er, om jeg saa maa sige, Vælgernes, der selv møder frem, rige og fattige, Arbejdere og Arbejdsgivere, Bønder og Byfolk, lærde og ulærde, og jeg tror, de vil sige: Lad os faa denne nye Forfatning, og lad os faa en handlende, samlende dansk Politik, for nu er der ingen Tid at spille.

Nej, der er ingen Tid at spille. Ethvert Folk, der er sig bevidst som Folk, staar over for Tiden med en baade knugende og opløftende Bevidsthed om, at Retten til en fri og selvstændig Tilværelse ikke besiddes som noget selvfølgeligt, men kun som noget, der skal godtgøres baade indadtil og udadtil og det uanset, om der gaar gamle Vaner og Dogmer og Forestillinger i Løbet, ja, selv om der skal bringes helt anderledes alvorlige Ofre.

Man vil sige, at alt dette har Tiden og dens truende Udvikling for længe siden indskærpet os, og der har heller ikke her i Landet været Mangel paa Folk, der talte om nationalt Samvirke og blæste Sam-

lingssignaler fra Øst og Vest, idet de forsikrede, at netop Forfatningspolitikken var det rene ansvarsløse Tidsspilde. Men enhver Nation har sin Maade at tage Tingene paa og sine særlige Forhold, der maa tages i Betragtning, naar man ikke blot vil drive Agitation, men ogsaa føre Realpolitik og opnaa Resultater; og nu kan vi vel være enige om, at alle disse vagabonderende Samvirkere og Samlinger har Folket som Folk ikke villet have noget med at gøre. Folket vil først se, om der ikke ud af det bestaaende og ved en fornuftig Brug af dets gode Kræfter kan opnaas en baade hensigtsmæssig og ydedygtig Tilpasning til Tiden, saaledes at vi inden for vort eget Væsen som Folk og i sikker Tilknytning til vor egen Udvikling kan vise baade os selv og andre, hvad vi er, og hvad vi vil.

Det Vidnesbyrd, vi aflægger gennem Vedtagelsen af vor nye Forfatning, er ganske simpelt hen det, at vi holder fast ved de Begreber om Frihed og Folkestyre, der blev nedlagt i vor første frie Forfatning. Det er det første, enhver skal vide om os, og dermed er ogsaa sagt, hvad Slags Land Danmark er, hvilken Vej vi maa gaa for at bevare og styrke vort Land. Det er Frihedens og Folkestyrets Vej, vi maa gaa.

Ser jeg dernæst paa vor Situation i Forhold til Omverdenen, saa er den i og for sig ogsaa simpel nok: Vi ønsker kun at passe os selv. Det kan ikke siges med større Sandhed om noget Land end om Danmark. Men saa vil vi ogsaa have Lov til at passe os selv, være os selv og, saa langt vore Evner rækker, hævde og værne denne Selvstændighed. Det er det, vi vil. Og for at komme til fuld indre Klarhed derover maatte vi ogsaa over for Agitationen for helt nye Styreformer have slaet udtrykkeligt fast, under hvilken Forfatning, efter hvilke Grundlinier der skal leves og arbejdes i Landet. Det havde været saare ønskeligt at faa denne Sag bragt paa det rene noget før, og jeg mener, som man ved, at det kunde være gjort for et halvt Aar siden. Men dertil rakte mit Partis Indflydelse ikke. Nu vel, saa har denne Ventetid maattet tages med, men saa meget større Hast har det ogsaa med at faa den nye Forfatnings Aand til at virke i Praksis, at komme til den nationale Koordination af Viljer og Kræfter, som denne Forfatning skulde lette for alle Parter.

Der er i og for sig ikke mange Bemærkninger, saaledes som Grundlovspolitikken har været ført, og saaledes som Diskussionen er gaaet, at gøre om den nye Forfatning.